

Ironia agredolça en les obres de Josep Granyer *Ironia agridulce en las obras de Josep Granyer*

R. Balius i Juli

Els barcelonins veiem constantment dues escultures que marquen els límits de la popular Rambla Catalunya. Possiblement som pocs els que sabem que la **Jirafa coqueta** i **El vedell pensador** són dues creacions del barceloní Josep Granyer.

Josep Granyer i Giralt (1899-1983) fou escultor, gravador i dibuixant de complexa activitat. S'inicià en la pintura en el taller de Francesc Labarta, però en retreure-li aquest que li faltava sentit del color, decidí dedicar-se fonamentalment a l'escultura. Treballà amb Josep Casanovas, Apel·les Fenosa i pos-

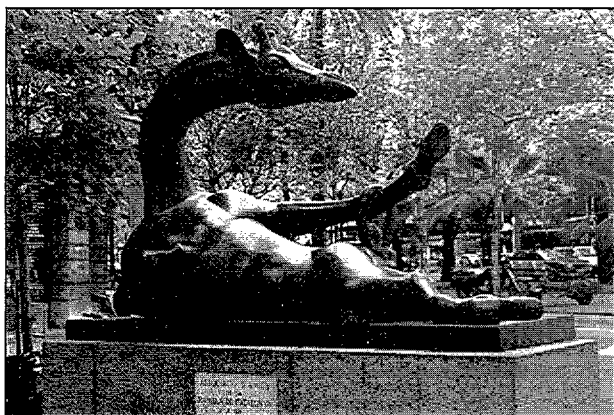

Fig. 1. La Jirafa coqueta. Bronze, gran format.
Fig. 1. La Jirafa coqueta. Bronce, gran formato.

teriorment amb Joan Rebull, col·laborant en diferents ocasions amb el pintor, dibuixant i gravador Xavier Nogués.

Les seves obres presenten una estilització i esquematització de caire primitiu, amb algun toc de fantasia surrealista i un equilibri i perfecció típicament noucentista; no oblidem que tant pels mestres com per l'època tenia una formació noucentista.

Granyer era un agut observador de la realitat, la qual transcriu irònicament i moltes vegades de manera agre-dolça. Una faceta que defineix la seva personalitat creativa la constitueix la temàtica animalística, a la qual dedica gran part de les seves escultures i dibuixos. Seguint una tradició molt arrelada, que té els seus orígens en el greg Isop (s. VI a.C.), el català Ramon Llull (s. XII-XIV), el francès Lafontaine i els castellans Iriarte i Samaniego (S.

Los barceloneses vemos constantemente dos esculturas que marcan los límites de la popular Rambla de Catalunya. Posiblemente somos pocos los que sabemos que **La Jirafa coqueta** y **El ternero pensador** son dos creaciones del barcelonés Josep Granyer.

Josep Granyer Giralt (1899-1983) fue escultor, grabador y dibujante de compleja actividad. Se inició en la pintura en el taller de Francesc Labarta, pero al reprocharle éste que le faltaba sentido del color, decidió dedicarse fundamentalmente a la escultura. Trabajó con Josep Casanovas, Apel·les Fenosa y posteriormente con Joan Rebull, colaborando en diferentes ocasiones con el pintor, dibujante y grabador Xavier Nogués.

Sus obras presentan una estilización y esquematización de aspecto primitivo, con algún toque de fantasía surrealista y un equilibrio y perfección típicamente noucentista; no debemos olvidar que tanto por los maestros como por la época tenía una formación noucentista.

Granyer era un agudo observador de la realidad, transcribiéndola irónicamente y muchas veces de forma agridulce. Una faceta que define su personalidad creativa la constituye la temática animalística, a la que dedica gran parte de sus esculturas y dibujos. Siguiendo una tradición muy arraigada, que tiene sus orígenes en el griego Esopo (s. VI a.C.), el catalán Ramón Llull (s. XII-XIV), el francés Lafontaine y los castellanos Iriarte y Samaniego (s. XVIII), Granyer transfiera los sentimientos y actitudes de los humanos a la anatomía de los animales. Le es necesario aprovechar todo lo que podían ofrecerle los miembros, el cuerpo y el rostro de las bestias, para poder lograr traduzcan la expresividad y actitud de los hombres. Dentro de esta tendencia se encuentran los dibujos pintados en un extenso **Bestiario** realizados entre 1945-1946 donde se representan unos seres híbridos con apariencia de diferentes animales y la ilustración de diferentes libros. Entre éstos destaca **El coloquio de los perros** de Miguel de Cervantes (1945), **“El llibre de les Bèsties”** de Ramon Llull (1947), **El asno** de Luciano de Somosata (1950), la versión catalana, hecha por Joan Olivé, de los **Siete diálogos de bestias** de Colett (1952), **“El Museu Zoològic”** de

XVIII), Granyer transfereix els sentiments i actituds dels humans a l'anatomia dels animals. Li és necessari aprofitar tot el que podien oferir-li els membres, el cos i el rostre de les bèsties, per poder lograr tradueixin l'expressivitat i actitud dels homes. Dins d'aquesta tendència es troben els dibuixos acolorits per un extens **Bestiari** realitzats entre 1945-1946 on es representen uns éssers híbrids amb aparença de diferents animals i la il·lustració de diferents llibres. Entre aquests destaca "**El Coloquio de los perros**" de Miguel de Cervantes (1945), **El llibre de les Bèsties** de Ramon Llull (1947), "**El asno**" de Lluçia de Somosata (1950), la versió catalana, feta per Joan Olivé, dels **Set diàlegs de les bèsties** Colett (1952), **El Museu Zoològic** de Josep Carner (1963) i el **Llibre de les Bèsties** de Xavier Fàbregas (1983).

La producció escultòrica animalística de Josep Granyer és amplíssima concebuda en petites dimensions, si exceptuem les esmentades obres de la Rambla Catalunya. Recentment hem conegut una peça de temàtica esportiva i això ha motivat realitzem una petita recerca sobre aquest aspecte de la seva obra. En la seva cronologia consta que a l'any 1935 la Junta d'adquisició d'obres destinades a la Generalitat i a l'Ajuntament, adquirí una escultura en alabastre anomenada **Routiers** i que l'any 1953 aconseguí el 2n. premi a la *Exposición-Concurso Nacional de Arte en el Deporte. Segundos Juegos Mediterráneos*, per la seva escultura **Vencedor**.

Recordarem també que l'any 1988 la sala d'art Artur Ramon presentà una exposició d'escultures i dibuixos sota el nom **El Bestiari** de Josep Granyer. D'entre les 10 extraordinàries escultures en bronze hi havien 3 de temàtica esportiva. Una gallina d'ales desplegadas que correspon al títol de **Gimnasta**, dos peixos lluitant enllaçats (**Lluita**) i un cavall dret sobre dues potes mentre aguanta la sella amb les

Fig. 3. Gimnàstica. Bronze, petit format.
Fig. 3. Gimnasia. Bronce, pequeño formato.

altres dues, personificant la noble actitud d'un jenet (**Jockey**). L'obra que ha inspirat aquest article, dedicada a un esport de risc, a la qual no li falta qualitat artística, sobrepassa de bon tros el concepte d'ironia agredolça per caure dins l'humor negre. El lector jutjarà per si mateix.

Fig. 2. Bestiari: ésser híbrid. Acuarela.
Fig. 2. Bestiari: ser híbrido. Acuarela.

Josep Carner (1963) y el "**Libre de les Bèsties**" de Xavier Fàbregas (1983).

La producció escultòrica animalística de Josep Granyer es amplíssima concebuda en petites dimensions, si exceptuamos las mencionadas obras de la Rambla de Catalunya. Recientemente hemos conocido una pieza de temàtica deportiva y esto nos ha motivado a realizar una pequeña búsqueda sobre este aspecto de su obra. En su cronología consta que en el año 1935 la Junta de adquisición de obras destinadas a la Generalitat y al Ayuntamiento adquirió una escultura en alabastro denominada **Routiers** y que el año 1953 consiguió el 2º premio en la *Exposición-Concurso Nacional de Arte en el Deporte. Segundos Juegos Mediterráneos*, por su escultura **Vencedor**.

Recordaremos también que el año 1988 la sala de arte Artur Ramon presentó una exposición de esculturas y dibujos bajo el nombre "**El Bestiari**" de Josep Granyer. Entre las 10 extraordinarias esculturas en bronce habían 3 de temàtica deportiva. Una gallina de alas abiertas que corresponde al título de **Gimnasta**, dos peces luchando enlazados (**Lucha**) y un caballo erguido sobre dos patas mientras aguanta la silla con las otras dos, personificando la noble actitud de un jinete (**Jockey**). La obra que ha inspirado este artículo, dedicada a un deporte de riesgo, a la que no le falta calidad artística, sobrepassa ampliamente el concepto de ironía agredolce para caer dentro del humor negro. El lector juzgará por si mismo.

Fig. 4. Lluita. Bronze, petit format.

Fig. 4. Lucha. Bronze, pequeño formato.

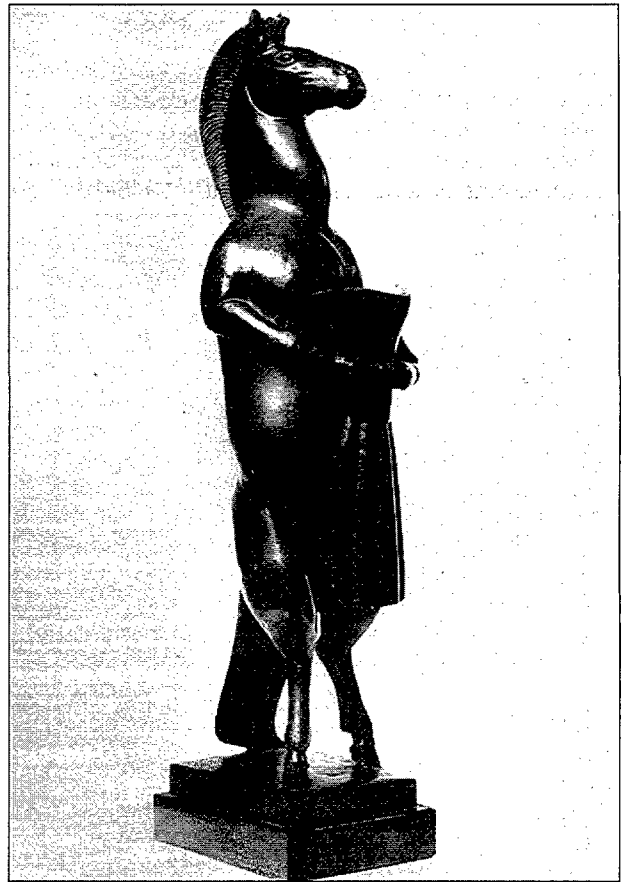

Fig. 5. Jockey. Bronze, petit format.

Fig. 5. Jockey. Bronze, pequeño formato.

Fig. 6. Esport de risc. Bronze, format mitjà.

Fig. 6. Deporte de riesgo. Bronze, formato mediano.